

अदभूत हाड

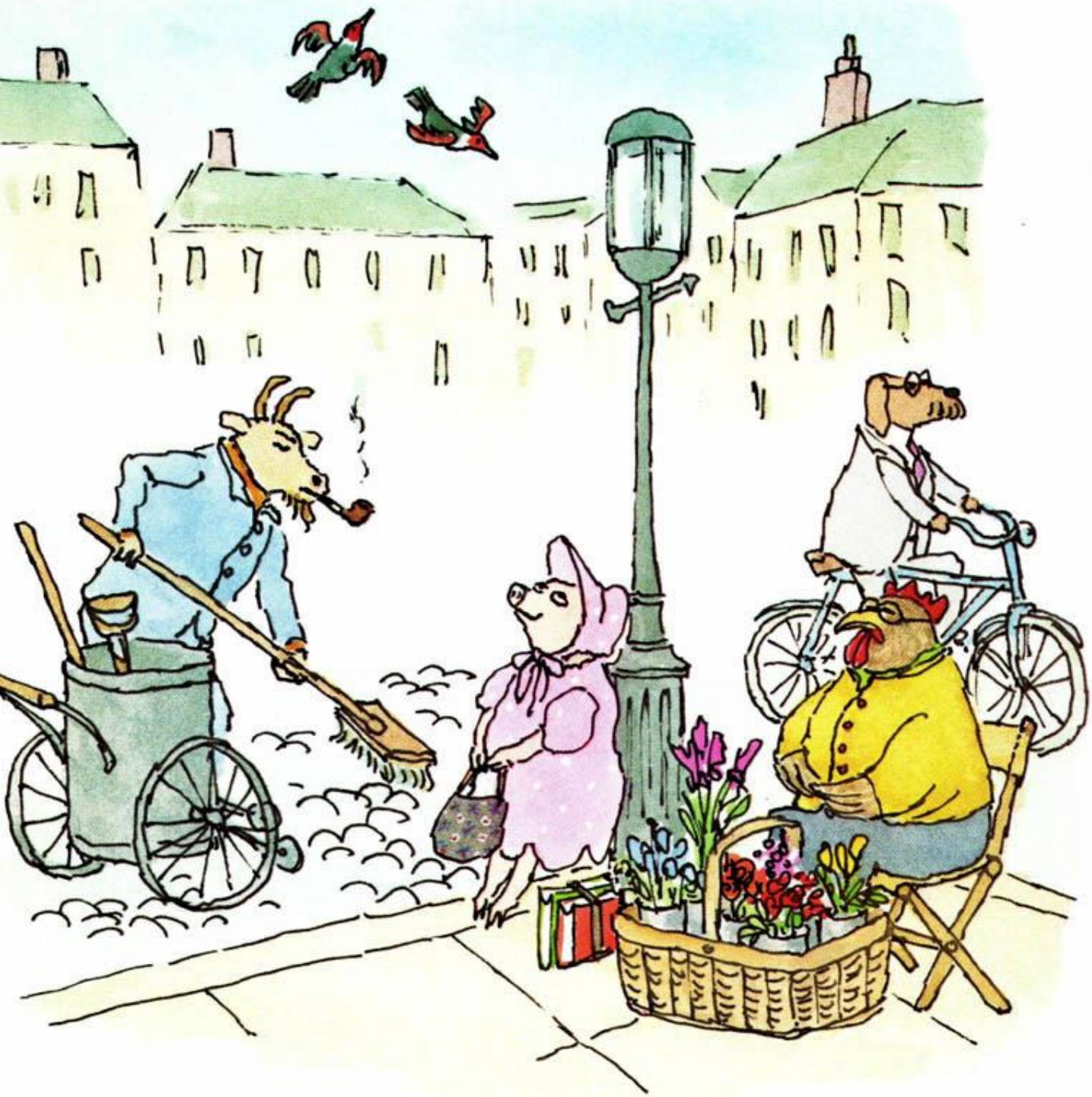
विलियम स्टीग, मराठी : स्वप्नाली नाईक

THE AMAZING BONE

WILLIAM STEIG

खुप छान दिवस होता तो. शाळेतुन सरळ घरी जाण्याऐवजी
पर्ल इकडेतिकडे फिरत रमतगमत चालली होती. तिने पाहिलं की शहरातील मोठी
माणसं त्यांचं काम करत होते, जे काम कदाचित तिही एक दिवस करत असेल.

तिने सफाई कामगारांना रस्ता झाडताना पाहिलं. पर्सनीप गल्लीमधील एका बेकरीच्या दुकानात तिने नजर टाकली, तेथील बेकर्स गरम पावाच्या लाद्या ओव्हनमधून बाहेर काढत होते आणि केकवर साखरेची पावडर टाकत होते.

कोबले रस्त्यावर माल्टबेच्या गोदामाजवळ ती थांबली. तेथील मालक घोड्याचा नाळ एका जमिनीत ठोकलेल्या लाकडावर फेकत होते आणि तंबाकू खाऊन थुंकत होते हे ती टक लावून पाहत होती.

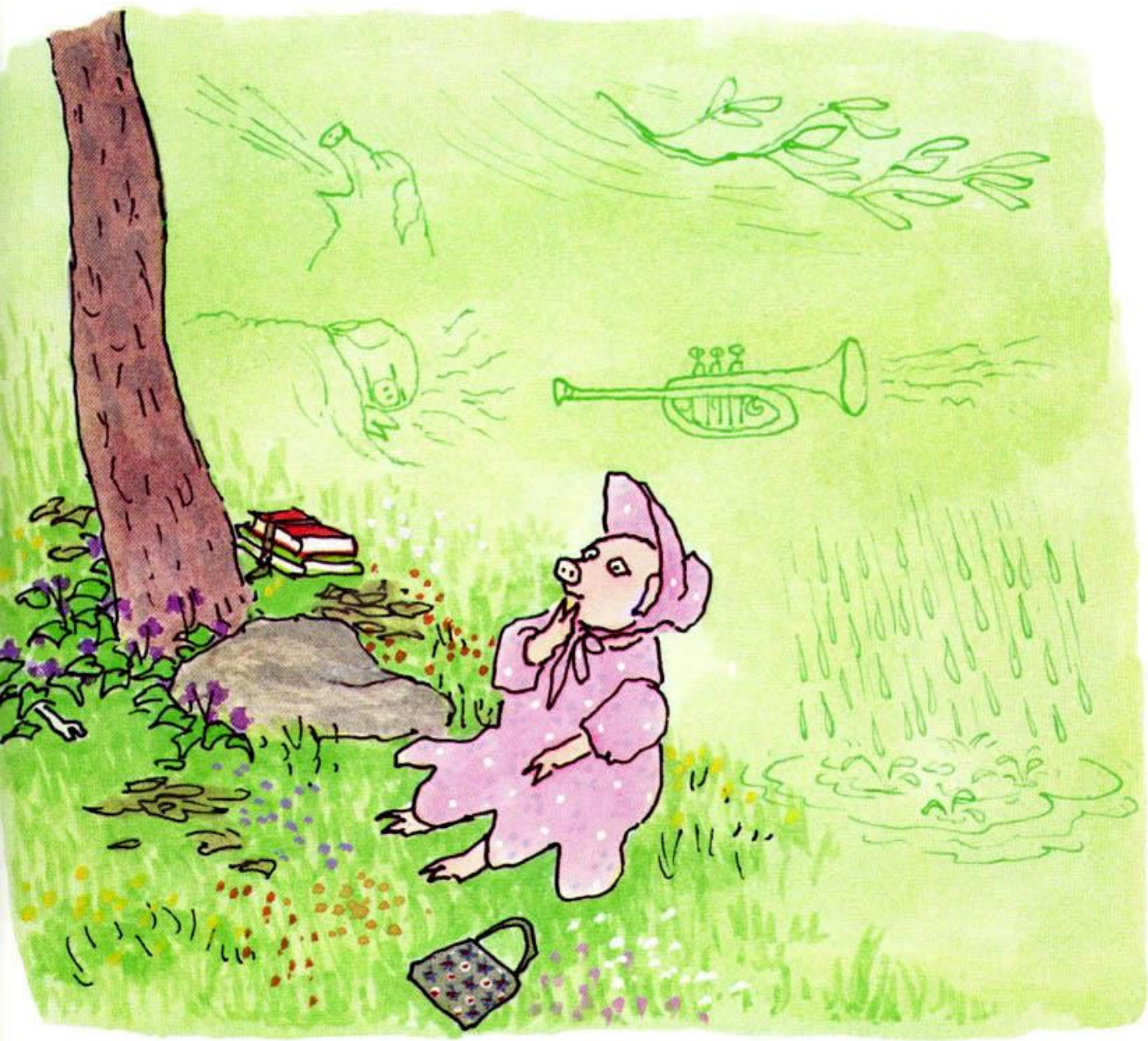

त्यानंतर शाळा आणि घर यांच्यामध्ये असलेल्या जंगलात ती जाऊन बसली. वसंत ऋतूमुळे सगळीकडे सुंदर फुले बहरलेली होती. उबदार वाऱ्याचा स्पर्श हळुवारपणे तिला होत होता. स्वतःचं फुलांमध्ये रूपांतर होत असल्याचं तिला वाटत होतं. तिचा हलका ड्रेस फुलांच्या पाकळ्यासारखा भासत होता.

"मला हे सगळं खूप आवडतं," ती स्वतः असं म्हणत असलेले तिने ऐकलं.

"मलापण," एका आवाजाने उत्तर दिलं. पर्ल सरळ झाली आणि तिने आजूबाजूला पाहिलं. तिथे कुणीही नव्हतं. "तू कुठं आहेस?" तिने विचारलं. "खाली पहा," उत्तर आलं. पर्लने खाली पाहिलं. "तुझ्या उजव्या बाजूला दगडाकडे असलेल्या झाडाजवळील जांभळ्या फुलांमध्ये मी आहे, एक हाड." पर्लने त्या हाडाकडे एकटक पाहिलं. "तू बोलू शकतोस?" ती बडबडली. "कोणत्याही भाषेमध्ये," ते हाड म्हणालं.

"स्पेनिश मध्ये बोलू की जर्मन. मी कोणत्याही आवाजच अनुकरण करू शकतो." त्या हाडाने तुतारीचा आवाज काढला जी सैनिकांना लेफ्ट राईट करताना वाजवली जाते. त्यानंतर त्याने वाहणाऱ्या वाऱ्याचा आवाज काढला, टपटप पडणाऱ्या पावसाचा आवाज काढला. नंतर घोरण्याचा आणि शिंकण्याचा आवाज काढला.

पर्ल जे ऐकत होती त्यावर तिचा विश्वासच बसत नव्हता. "तू एक हाड आहेस," ती म्हणाली. "तू कसा काय शिंकू शकतो?"

"मला माहित नाही." हाड उत्तर देत म्हणालं. "हे जग मी नाही बनवलं."

"हे अदभूत हाड, मी तुला माझ्यासोबत घरी नेऊ शकते का?" पर्लने विचारले.

"तू नक्कीच नेऊ शकतेस," ते हाड म्हणालं. "खूप दिवसांपासून मी एकटाच होतो. मी एका चेटकिणीच्या पिशवीतून खाली पडलो होतो, येणाऱ्या ऑगस्टमध्ये एक वर्ष होईल या गोष्टीला. ती पुढे चालत गेल्यावर मी ओरडू शकलो असतो, परंतु मला आता तीच हाड बनून रहायच नव्हतं. ती प्रत्येक जेवणात लसणामध्ये गोगलगाय शिजवून खायची आणि तिच्या संधिवाताबद्दल सतत तक्रार करायची आणि सारखी प्रश्न विचारायची. मला तुझ्यासारख्या तरुण आणि आनंदी मुलीबरोबर रहायला जास्त आवडेल."

पर्लने ते हाड उचललं आणि हळूच तिच्या पर्समध्ये ठेवलं. त्यांचं बोलणं चालूच रहावं म्हणून तिने पर्स उघडीच ठेवली आणि शाळेची पुस्तके तिथेच गवतावर विसरून ती घराकडे चालू लागली.

ते हाड तिच्या आई वडिलांना दाखवण्यासाठी ती खूप उत्सुक झाली होती आणि ते दाखवल्यावर काय होईल याचा अंदाज लावत होती. ती बोलणाऱ्या हाडाबद्दल सांगेल आणि तिची आई म्हणेल, "तू फक्त अशी कल्पना करत आहेस." तिचे वडीलही तिच्याशी सहमत असतील आणि ते हाड बोलल्यावर त्यांच्या अंगावर काटा येईल.

हिरवी पाने वसंत ऋतूच्या प्रकाशात चमकत होती. बेडूक डराव डराव करत होते. "आजचा दिवस खूपच छान आहे." पर्ल म्हणाली. "जिथं आश्चर्यकारक गोष्टी घडत आहेत - जसं तू मला सापडणं."

"जसं तू मला सापडणं!" त्या हाडाने उत्तर दिलं, आणि तो शिट्टी वाजवायला लागला त्यामुळे रस्त्याने जाताना पर्लला आनंददायी वाटलं.

परंतु हे जास्त वेळ टिकलं नाही. खडकाच्या मागच्या बाजूने कुणीतरी आलं होतं आणि त्यांनी सगळं बिघडवून टाकलं. ते तीन चोर होते आणि ते बंदूक आणि चाकू घेऊन आले होते. हे कोणत्या जातीचे प्राणी होते हे पलं सांगू शकली नव्हती, कारण त्यांनी झगे घातले होते आणि मुखवटे लावले होते. परंतु ते क्रूर होते आणि मोठ्या आवाजात बोलत होते.

"तुझी पर्स मला दे!" एकाने आदेश केला. त्यांच्यापासून सुटका करून घेण्यासाठी पर्लने आनंदाने ती पर्स त्यांना दिली असती परंतु आता त्यात हाड होतं.

"तुम्ही माझी पर्स घेऊ शकत नाही," ती म्हणाली. तिला स्वतःच्या धाडसीपणाबद्दल आश्चर्य वाटलं.

"पर्समध्ये काय आहे?" दुसरा चोर पर्लच्या डोक्याला बंदूक लावत म्हणाला.

“मी आहे त्यामध्ये!” ते हाड गुरगुरलं. आणि ते सापासारखं फुसफुस आणि सिहांसारखं डरकाळी फोडायला लागलं.

आणखी काही ऐकण्यासाठी ते चोर तिथं थांबलेच नाही. चोर इतक्या जोरात पळून गेले की ते कोणत्या स्त्याने गेले हे सुद्धा कळलं नाही, आणि त्यामुळे पर्लला हासू आलं. ते हाड सुद्धा हसलं.

आता जे काय घडलं होतं त्याबद्दल जोक करत आणि इकडच्या तिकडच्या गप्पा मारत ते त्यांच्या रस्त्याने चालू लागले. परंतु तेव्हाच्यात एका कोल्ह्याने झाडाच्या पाठीमागून येत त्यांचा रास्ता अडवला. त्याने फिकट जांभळ्या रंगाचं फुल कोटाच्या खिश्त्यात अडकवलं होतं, त्याच्या हातात एक काठी होती. सगळं जग त्याचे टोकदार पांढरे दात पाहू शकलं असतं असं तो दात विचकून हसत होता.

"अशीच थांब," तो म्हणाला. पर्ले शांत उभी राहिली. "माझी जशी इच्छा होती तशीच तू आहेस," तो पुढे म्हणाला. "तरुण, गोंडस आणि नाजूक. तू माझं आज रात्रीचं जेवण असशील." आणि त्याने पर्लेला आलिंगन देत घट्ट पकडलं.

"ये लबाड सोड तिला," हाड ओरडलं. "नाहीतर मी तुझ्या कानाला चावेल!"

"कोण बोलत आहे हे?" कोल्ह्याने आश्चर्यचकित होत विचारलं.

"एक भुकेली मगर, जिला कोल्ह्या चे ताजे तुकडे खायला खूप आवडतात." हाडाने उत्तर दिलं.

लबाड कोल्हा त्या चोरांसारखा इतक्या सहज फासणारा नव्हता. त्याला आजूबाजूला कोणतीच भयानक मगर दिसली नाही. पर्लच्या पर्समधून जिकडून आवाज येत होता तिकडे त्याने निरखून पाहिलं आणि हाड बाहेर काढलं. "हे तर खूपच भारी हाड आहे. एक बोलणारं हाड. मला असच काहीतरी खूप दिवसांपासून पाहिजे होतं." आणि त्याने ते हाड त्याच्या खिश्त्यात ठेवलं. हाड रडलं आणि त्याने गडबड केली परंतु काहीही फायदा झाला नाही.

पर्लला ढकलत कोल्हा घराच्या रस्त्याकडे निघाला. पर्ल खूप हुंदके देत होती परंतु कोल्ह्याला अजिबात वाईट वाटत नव्हतं, त्याने तर तिचं रात्रीचं जेवण बनवून खायचा निश्चयच केला होता.

"कृपा करून कोल्हेदादा, जोपर्यंत मी मरत नाही तोपर्यंत मला माझं हाड परत मिळेल का?"

"बरं, ठीक आहे," कोल्हा म्हणाला, स्वतःच्या दिलदारपणाचा त्याला तिरस्कार येत होता. पण शेवटी त्याने ते हाड तिला दिलं आणि तिने ते पर्समध्ये ठेवलं.

"तू या सुंदर तरुण मुलीला जिवंत ठेवायला हवं, तुला लाज नाही वाटत का !" हाड ओरडलं.

कोल्हा हसला. "मला का लाज वाटायला पाहिजे? मी जसा आहे तसाच राहणार. हे जग मी बनवलं नाही."

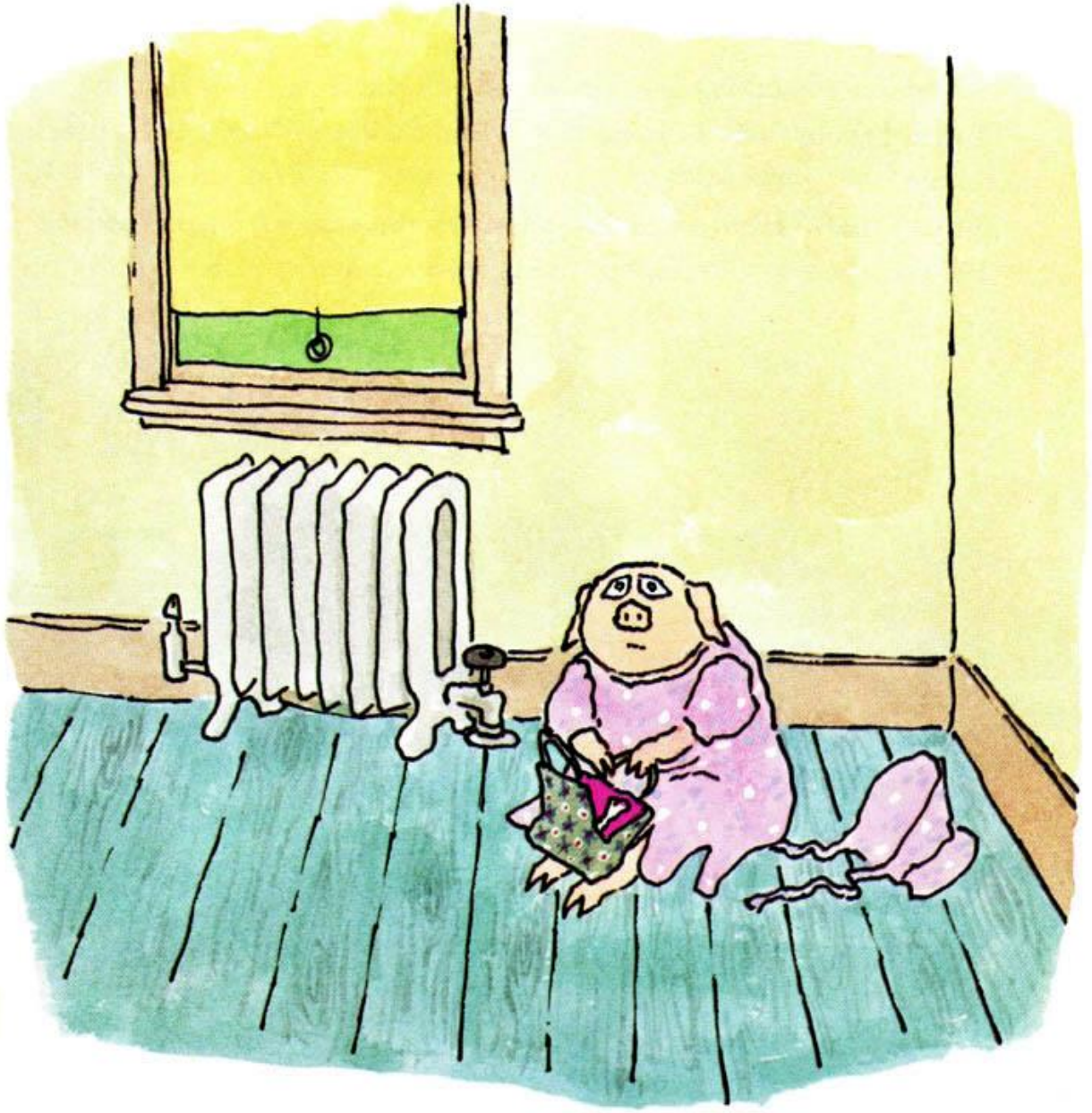
हाडाने त्याला शिव्या द्यायला सुरवात केली. "तू भित्रा आहेस." हाड तिरस्काराने म्हणाला. "तू गटारीत राहणारा, दुर्गंध येणारा बदमाश आहेस!"

हे अपशब्द त्रासदायक होते. "गप्प बस, नाहीतर मी तुलाच खाईल." कोल्हा गुरगुरला. "बोलणाऱ्या हाडाला कुरतडून खायला फार मज्जा येईल... आणि ते वेदनेने ओरडत असेल."

तिथून पुढे जाताना हाड गप्प राहीलं आणि पर्ल सुद्धा.

जेव्हा ते कोल्ह्याच्या घरी आले तेव्हा त्याने पर्ल आणि हाड यांना एका रिकाम्या खोलीत ढकललं आणि दरवाज्याला बाहेरून कुलूप लावलं. पर्ल जमिनीवर बसली आणि भिंतीकडे एकटक पहात होती.

"मला माहित आहे तुला कसं वाटतंय," हाड कुजबुजलं.

"मी आताच कुठे जगायला सुरवात केली होती," पर्ल कुजबुजली. "मला हे संपवायचं नाही."

"मला माहित आहे," हाड म्हणालं.

"आपण काहीच करू शकत नाही का?" पर्लने विचारलं.

"मला वाटतं मी काहीतरी विचार करू शकतो." हाड म्हणालं. "पण मला आता काहीच सुचत नाही. मला खूप वाईट वाटत आहे."

"काय आहे ते?" पर्लने विचारलं. तिने स्वयंपाकघरातून काहीतरी आवाज ऐकला होता."

"तो सुरीला धार देत आहे," हाड कुजबुजलं.

"हे देवा!" पर्ल हंडके देत म्हणाली. "आणि आता काय आहे?"

"आता हा चुल्हीमध्ये लाकडे टाकण्याचा आवाज आहे," हाडाने उत्तर दिलं.

"मला वाटतंय आता जास्त वेळ नाही लागणार." तिला आता व्हिनेगर आणि तेलाचा वास येत होता. कोल्हा जेवणासोबत खाण्यासाठी कोशिंबीर बनवत होता. पर्लने हाडाला मिठी मारली.

"हाड काहीतरी बोल जेणेकरून मला बरं वाटेल."

"तू मला खूप प्रिय आहेस." हाड म्हणालं.

"ओह, मला पण तू खूप प्रिय आहेस," पर्ल म्हणाली. तिने कुलूप उघडण्याचा आवाज ऐकला आणि तिच्या तोंडातून एकही शब्द निघाला नाही किंवा ती डोळेही दरवाजाकडे फिरवून बघू शकली नाही.

"धीट राहा," हाड कुजबुजलं. पर्ल भीतीने थरथर कापत होती. तिला स्वयंपाक घरात ओढून आणलं होतं, जिथे ती चुल्हीचा जाळ बघू शकत होती.

"मला तुझ्याशी असं करताना वाईट वाटतंय," कोल्हा सुस्कारा टाकत म्हणाला.
 "माझं तुझ्याशी काहीही वैयक्तिक वैर नाही."

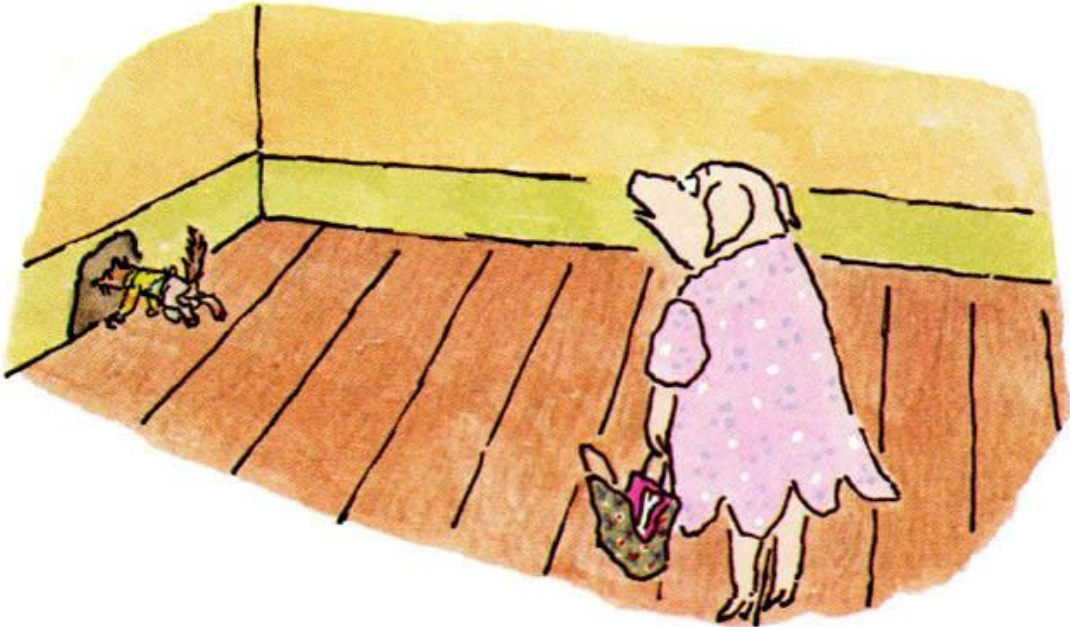
"यिब्वम!" हाड अचानक म्हणालं, त्याला माहित नव्हतं तो असं का म्हणाला.
 "काय होतं ते?" कोल्हा म्हणाला.
 "यिब्वम सिबिब्वल!" हाड मोठ्या सुरात म्हणालं.
 "जिबरक सिबिब्वल दिगरे!" आणि अचानक काहीतरी अनपेक्षित घडलं. कोल्हा कितीतरी इंच छोटा झाला होता.

“अलाम्बम चिन्क बेबोपित गीबोजिल!” हाड बोलतच होतं, आणि चमत्कारच झाला. कोल्हा सश्याच्या आकाराएवढा झाला होता. जे काही घडत होतं त्यावर कुणीच विश्वास ठेऊ शकत नव्हतं, पर्ल नाही आणि कोल्हाही नाही, ज्याच्या शब्दांमुळे हे सगळं घडत होतं ते हाडसुद्धा नाही.

“इशगूलक कीबोक्किन यिबप्प!” कोल्हा, कपडे आणि सगळंकाही आता उंदराच्या आकाराएवढे झालं होत.

“स्क्रैबूनित!” हाडाने आदेश केला. तो उंदीर, म्हणजेच तो बुटका कोल्हा घाबरून बिळात घुसला.

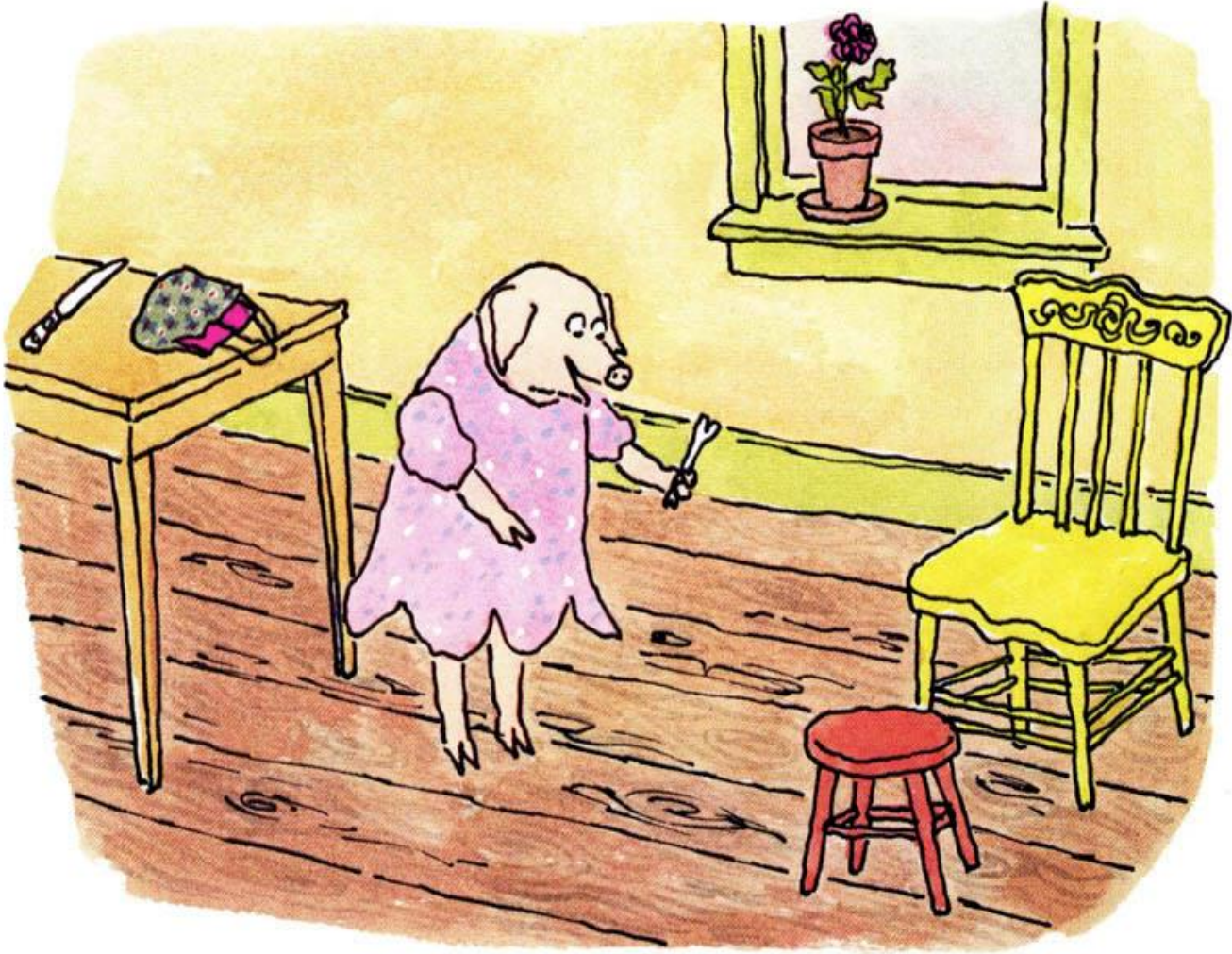

“मला माहित नव्हतं तू जादू करू शकतोस!” पर्ल चकित होत म्हणाली.

“मलाही माहित नव्हतं,” हाड म्हणालं.

“बरं, कश्यामुळे तू हे शब्द बोललास?”

“मला वाटतं मला हे माहित असायला हवं होतं,” हाड म्हणाल. “ते असेच आले, आणि मला ते बोलायचेच होते. त्या चेटकिणीबरोबर असताना मी कदाचित ते ऐकले असतील.”

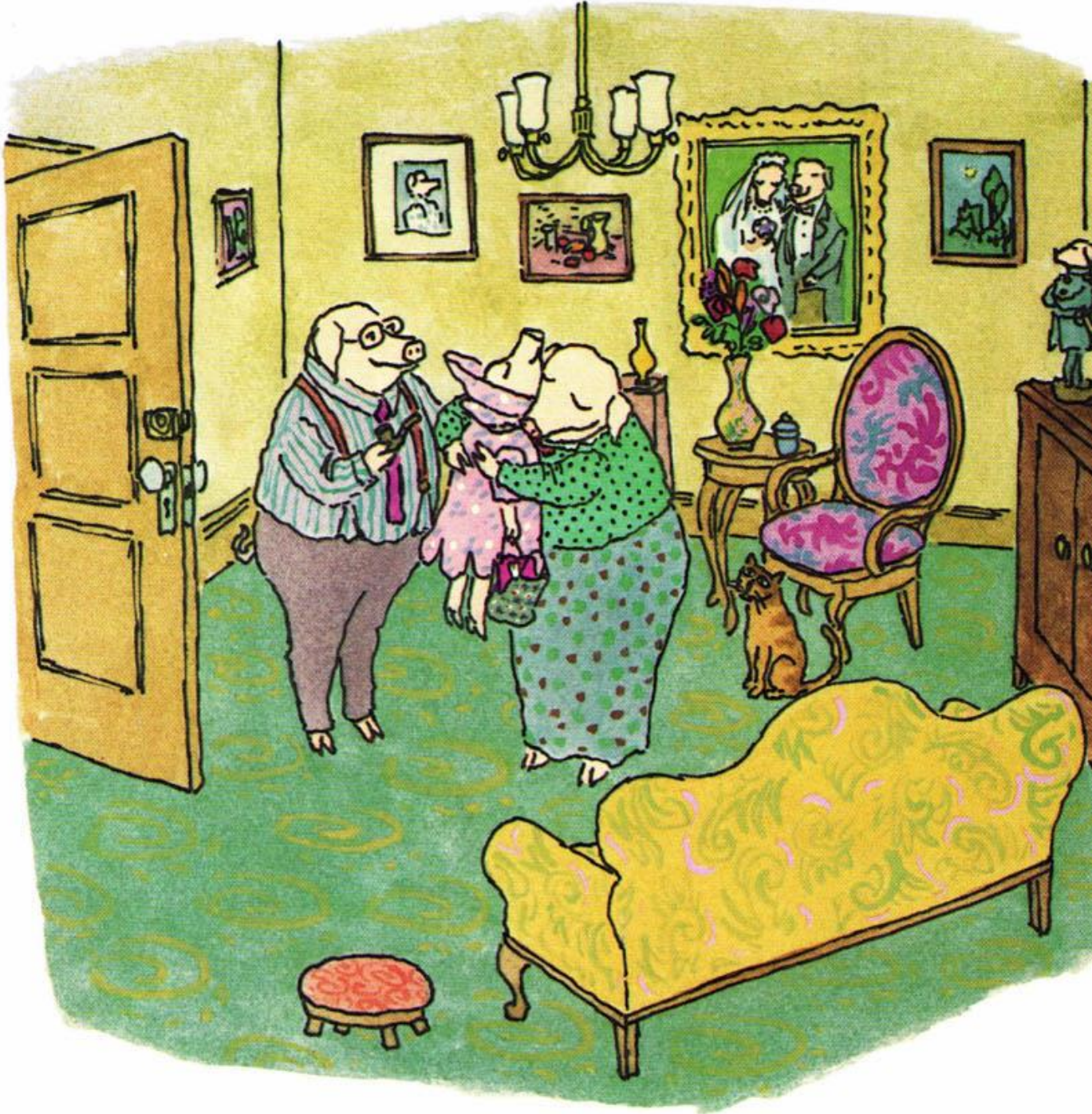

“तू एक अदभूत हाड आहेस, मी आजचा दिवस कधीच विसरू शकणार नाही!” पर्ल म्हणाली.

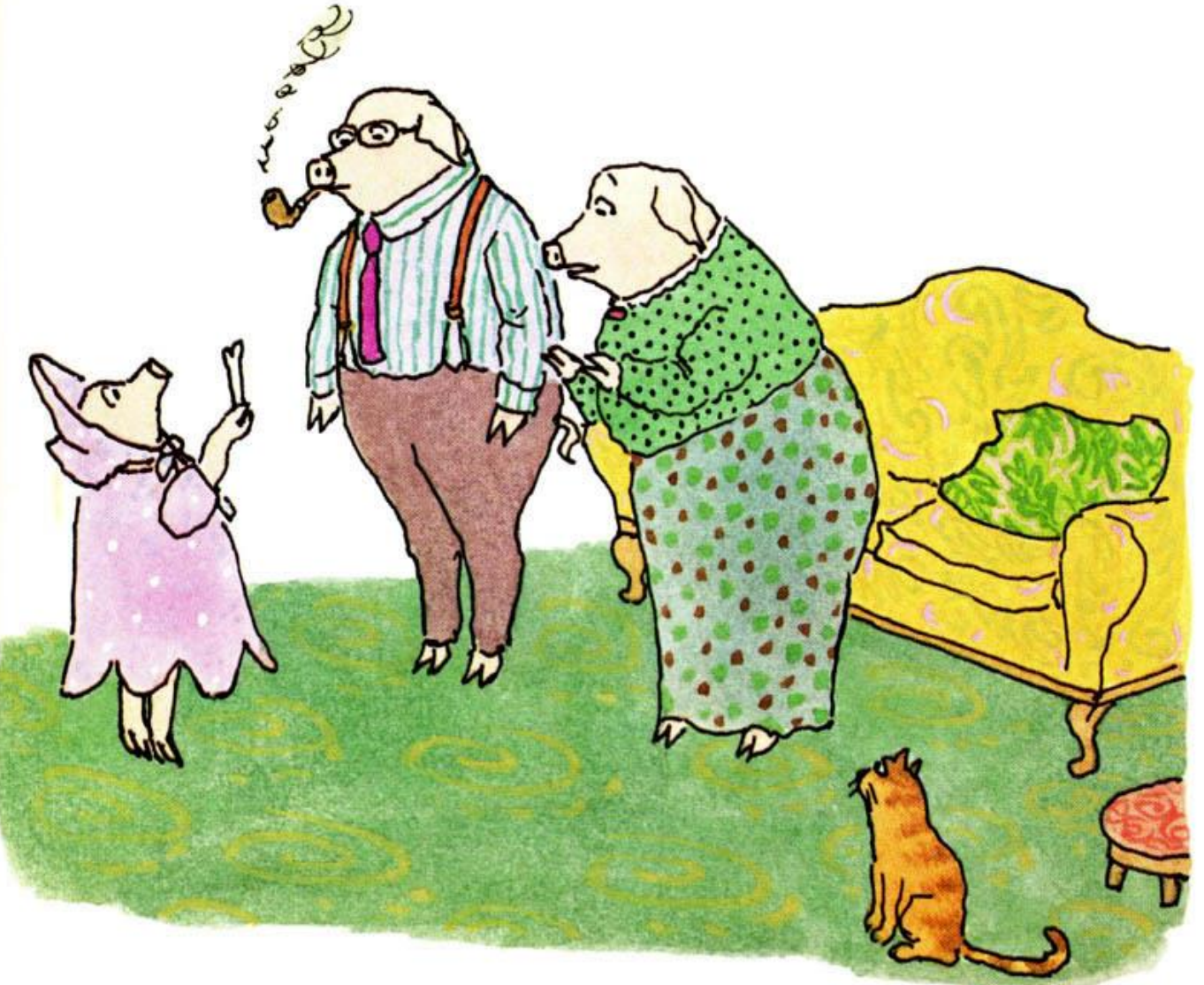
ते दोघे जेव्हा पर्लेच्या घरी पोहचले तेव्हा अंधार झाला होता. ज्यावेळी दार उघडलं त्याच क्षणी आईने तिला मिठी मारली आणि त्यानंतर लगेच वडिलांनी सुद्धा.

"तू कुठे होतीस?" त्या दोघांना माहित करून घ्यायचं होतं. "आम्ही काळजी करून थकून गेलो होतो."

पर्लला कळत नव्हतं की आधी काय सांगायचं. तिने हाड हातात पकडलं. "हे हाड बोलू शकतं!" ती म्हणाली. आणि तिला अपेक्षित होतं तसंच झालं. "बोलणारं हाड? पर्ल ही फक्त तुझी कल्पना आहे. तिचे वडीलही असंच काहीतरी म्हणाले. "तुमची मुलगी विलक्षण आहे," असं बोलून तिला अपेक्षित होतं त्याचप्रमाणे हाडाने त्यांना आश्चर्यचकित केलं.

आई वडिलांना या धक्यातून बाहेर येण्याच्या आधीच पर्लने दिवसभर घडलेल्या साहसी गोष्टी सांगायला सुरवात केली आणि त्या हाडाने तिला मदत केली. पर्लच्या आई वडिलांसाठी ही खूप मोठी गोष्ट होती. शेवटी त्यांना त्याची सवय झाली.

नंतर ते हाड तिथंच राहिलं आणि त्यांच्या परिवाराचा एक भाग बनलं. त्याला एका चांदीच्या ताटात भिंतीवर सन्मानाने जागा देण्यात आली होती. जेव्हा एकांत असायचा तेव्हा पर्ल त्याला तिच्या बेडवर घेऊन जायची आणि दोघे बडबडे रात्री उशिरापर्यंत गप्पा मारत बसायचे. कधीकधी हाड गाणं म्हणून किंवा एखादं वीणा वाजवण्याचा मधुर आवाज काढून पर्लला झोपी लावायचा.

जेव्हा कुणी घरामध्ये एकटं रहायचं तेव्हा त्याच्याबरोबर संभाषणासाठी हाड असायचं. जेव्हा त्यांना संगीत ऐकायचं असायचं तेव्हातेव्हा तो त्यांना संगीत ऐकवायचा आणि कधीकधी त्यांना ऐकायचं नसतानासुद्धा.

कैलडीकोट हॉनर बुक